

Univerzita Karlova
Evangelická teologická fakulta
Katedra sociální práce

POSUDEK VEDOUCÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

NÁZEV PRÁCE:	Aktuální rizika, jimž čelí klienti nízkoprahového zařízení pro děti a mládež – možnosti a způsoby pomoci
AUTOR:	Antonie Čáhová
VEDOUCÍ PRÁCE:	Mgr. Alžběta Matochová
OPONENT:	PhDr. Jaroslava Šťastná, Ph.D

Předkládaná bakalářská práce se věnuje aktuálním rizikům, jimž čelí klienti nízkoprahových zařízení pro děti a mládež.

Studentka v teoretické části charakterizuje podrobně období adolescence, rizikové chování a představuje fungování nízkoprahových zařízení pro děti a mládež. Svůj výklad opírá o relevantní odbornou literaturu zejména z oblasti vývojové psychologie a rizikového chování, prokazuje znalost citačních pravidel.

Praktická část obsahuje kvalitativní výzkumné šetření. Studentka realizovala 5 polostrukturovaných rozhovorů s pracovníky tří nízkoprahových klubů. Jejím cílem bylo zmapovat aktuální rizika, se kterými se klienti potýkají. Jak to vidí pracovníci nízkoprahových klubů a jaké postupy práce uplatňují v pomoci adolescentům při řešení jejich rizikových situací. Dílčí otázky, které si studentka kladla (str. 39) byly: Jaká jsou rizika klientů? Jaké jsou podle pracovníků příčiny rizikového chování? Jaké jsou způsoby a možnosti pomoci? Jaké jsou limity/bariéry?.

Pracovníci ve svých výpovědích popisují konkrétní dopady koronavirové pandemie na své klienty. Vnímali, že karantény a izolace měly negativní dopad jednak v tom, že klienti nemohli využívat podpory a služeb a jednak v tom, že byli často nuceni zůstat v konfliktním prostředí rodinných problémů. Pracovníci pak viděli na svých klientech apatii, rozladění a zhoršující se psychické problémy. Dalším negativní vliv měla povinnost používat roušky i při terénní práci a to značně komplikovalo navazování nových kontaktů v terénu, zároveň to odrazovalo řadu klientů od navštěvování klubu po jeho znovuotevření (str. 43-45). Kromě těchto rizik pracovníci mluvili nejvíce o problému záškoláctví, vandalismu a delikvence, rizikovém experimentování s návykovými látkami a rizikovém sexuálním chování (str. 45-49), na příkladech uváděných v textu práce je zjevný častý problém s bydlením, chudobou a marginalizací. Pracovníci vidí jako nejčastější příčinu rizikového chování období adolescence a problematické rodinné zázemí (str. 49), negativní vliv vrstevnické skupiny a problémy ve škole (str. 64), jako nejnaléhavější potřeby svých klientů označili potřebu přijetí, bezpečného prostoru a podpory (str. 49-50). To je také to, co se jim snaží nabídnout spolu s možností individuálního plánu podpory a preventivních skupinových programů. Studentka ve svém šetření také zjišťovala, co z pohledu pracovníků limituje účinnou práci. Výrazným tématem byla otázka spolupráce s dalšími subjekty. V příkladech dobré praxe pracovníci ukazovali komplikované situace klientů, s jejichž řešením jim dokázali pomoci a to díky dobré spolupráci s rodinou, pracovníky OSPOD, školou či dalšími poskytovateli sociálních služeb (např. str. 56, 62). Na druhou stranu často

zmiňovali překážky ve spolupráci, které pak vedou k tomu, že mohou klientovi nabídnout jen individuální podporu a zázemí, jejich kompetence však neumožňují účinnější intervence. Častým limitem práce je nemožnost práce s rodinou, ať už jde o nesouhlas klienta nebo nezáměr a neochotu rodiny. Významnou bariéru v některých místech představuje uzavřenost škol (str. 59) a neochota ODPOD k bližší spolupráci či předávání informací o službách NZDM (str.60). Tato oddělenost pak vede k roztržitosti či dublování práce bez koordinace a společného směřování nebo systémovějšího řešení přítomných problémů (str. 60, 65).

Předkládaná bakalářská práce se věnuje důležitému tématu sociální práce s mládeží. Studentka ke zpracování od počátku přistupovala se zájmem a aktivně. Samostatně navrhla a realizovala výzkumné šetření, prokázalo schopnost systematické práce. Stylistická úroveň textu je dobrá, myšlenky jsou vyjadřovány konkrétně a srozumitelně. Drobné chyby jako „formulovat dospívající“ místo formovat (str. 69) nemají vliv na celkovou úroveň práce. Za silnou stránku předkládané bakalářské práce považuji vzhled do práce nízkoprahových zařízení pro děti a mládež očima jejich pracovníků. Studentce se podařilo zachytit jak bezprostřední postřehy o vlivu pandemie COVID na situaci jejich klientů, tak i nejčastější témata, které ve své práci NZDM řeší. Pracovníci zúčastnění ve výzkumném šetření ke klientům přistupují především individuálně, usilují o vytvoření důvěry a spolupráce. Při preventivních programech využívají prvky zážitkové pedagogiky a sportu. Shromážděné poznatky dobře ilustrují také limity tohoto přístupu. Příklady jednotlivých řešení případů ukazují velkou komplexnost problémů, kterou nelze řešit bez široké spolupráce s ostatními subjekty ovlivňujícími situaci klientů. Do budoucna by bylo možné využít konkrétní podněty o fungující a nebo neexistující spolupráci s dalšími subjekty ke zlepšení praxe nízkoprahových zařízení pro děti a mládež. Cíl práce se studentce podařilo naplnit.

Bakalářskou práci **doporučuji** k obhajobě.

Předloženou bakalářskou práci hodnotím stupněm **A.**

Otázky k obhajobě:

Ve vsí práci se ukazovalo jako důležitá otázka spolupráce NZDM s dalšími subjekty.

Jak by tato zjištění šla využít ke zlepšení praxe nízkoprahových zařízení pro děti a mládež?

V Praze dne 31. 8. 2022

Podpis vedoucího práce: